

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії та соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.4 СОЦІОЛОГІЧНА ДУМКА В УКРАЇНІ

Освітньо-професійна програма _____ Соціологія _____

спеціальність _____ 054 Соціологія _____

факультет _____ Історичний _____

2020-2021 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Соціологічна думка в Україні»
для студентів ОПП «Соціологія»
спеціальності 054 Соціологія

Розробники:

Лисак В. Ф, д.і.н., професор кафедри філософії та соціології

Іванець Т. М., к.п.н., старший викладач кафедри філософії та соціології

Робочу програма затверджена на засіданні кафедри філософії та соціології

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри філософії та соціології

(підпис)

Б. В. Слющинський

© Лисак В. Ф., 2020 рік
© Іванець Т. М., 2020 рік
© МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів денна форма – 4 заочна форма - 5	Галузь знань: 05 «Соціальні і поведінкові науки»	Нормативна	
Модулів - 3	Освітньо-професійна програма «Соціологія» Спеціальність 054 Соціологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідницьке завдання на обрану тему		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
Загальна кількість годин: денна форма – 120 заочна форма - 150		20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
	20 год.	10 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 7	Освітній рівень «Бакалавр»	Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		72 год.	117 год.
		Індивідуальні завдання	
8 год.	13 год.		
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 40/80 годин (33/67%)

для заочної форми навчання – 20/130 годин (13/87%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є формування системи знань про виникнення та основні етапи розвитку соціологічної думки в Україні, набуття комплексних уявлень щодо основних соціологічних теорій в українській соціології з моменту її виникнення і до наших часів, особливостей прикладних досліджень українських соціологів.

Завданнями дисципліни «Соціологічна думка в Україні» є:

- ознайомити студентів з основними теоріями та концепціями української соціології, етапами розвитку української соціологічної думки;
- дати комплексне уявлення про специфіку зародження соціологічного знання та особливості розвитку протосоціологічної думки на території України;
- проаналізувати процес формування української академічної соціології у кінці 19 – на початку 20 століття;
- дослідити особливості розвитку української соціології у 20 столітті: в еміграції та в умовах радянської влади;
- визначити характерні риси розвитку української соціологічної думки після здобуття Україною незалежності;
- проаналізувати основні проблеми та перспективи розвитку соціології на сучасному етапі.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: Навчальна дисципліна «Соціологічна думка в Україні» входить до циклу професійної та практичної підготовки студентів спеціальності 054 «Соціологія». Курс пов'язаний з дисциплінами: соціологія, історія соціології, історія України, загальна соціологічна теорія, політологія.

Передумови для вивчення: опанування дисциплін загальної підготовки «Історія України», «Історія української культури», дисциплін професійної підготовки «Вступ до фаху», «Історія соціології» та формування на основі їх вивчення необхідних навичок.

Результати навчання: після опанування дисципліни «Соціологічна думка в Україні» студенти повинні

знати:

- історію виникнення і розвитку соціологічної думки в Україні;
- основні етапи розвитку соціологічного знання в Україні;
- особливості становлення сучасної української академічної соціології;
- проблематику, останні здобутки та виклики, що стоять перед українською соціологією сьогодні.

вміти:

- працювати науковою соціологічною літературою та першоджерелами;
- аналізувати, узагальнювати, робити порівняльну характеристику соціологічних концепцій;

- орієнтуватися в основних концепціях сучасних українських соціологів;
- використовувати набуті знання з курсу при вивченні інших суспільних дисциплін.

оволодіти навичками:

- оперування професійною термінологією предметної галузі;
- ідентифікації та оцінювання предметної проблематики;
- зіставлення та узагальнення матеріалу з опрацьованих наукових джерел.

Методика вивчення курсу для студентів спеціальності 054 «Соціологія» ґрунтується на єдності лекційних та семінарських занять, які передбачають вивчення теоретичного матеріалу, вирішення практичних ситуацій.

Підготовка до семінарських занять вимагає від студентів систематичного опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури; підготування виступів, доповідей згідно з питаннями плану семінару; написання рефератів тощо.

Семінарські заняття з курсу забезпечують закріплення теоретичних знань, опанування навичками організації комунікації в установах, сприяють розвитку у студентів здатності до самонавчання та самовдосконалення.

Навчальна дисципліна «Соціологічна думка в Україні»

<i>сприяє досягненню наступних результатів навчання</i>	
<p>РН1. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.</p> <p>РН2. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.</p> <p>РН 3. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.</p> <p>РН 4. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.</p>	
<i>забезпечує формування та розвиток таких компетентностей:</i>	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.</p> <p>СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.</p> <p>СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.</p> <p>СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.</p> <p>СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження</p> <p>СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців</p> <p>СК09. Здатність розумітися на специфіці суспільних процесів та особливостях розвитку соціальних спільнот в регіоні.</p>
--	---

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Протосоціологічна думка в Україні

Тема 1. «Соціологічна думка в Україні» як навчальна дисципліна. Особливості становлення української соціології.

Мета, завдання та структура навчальної дисципліни «Соціологічна думка в Україні». Джерельна база. Методологія та головні методологічні проблеми соціологічної думки в Україні. Періодизації розвитку соціологічної думки в Україні. Історичні умови для формування української соціології. Протосоціологічне і соціологічне знання як елемент соціальної науки. Основна проблематика української соціологічної думки. Закономірності та специфіка розвитку соціологічної думки в Україні, її відмінності від західної та російської.

Тема 2. Соціологічна проблематика у періоди Київській Русі та козацької доби

Особливості соціально-економічного розвитку та соціальної структури Київської Русі. Значення прийняття християнства для розвитку суспільства. Соціальна проблематика в працях періоду Київської Русі. «Повість временних літ» Нестора-літописця. Володимир Мономах «Повчання дітям». Митрополит Іларіон «Слово про закон і благодать». «Руська правда» Ярослава Мудрого. Галицько-Волинський літопис.

Особливості соціально-економічного розвитку українських земель у 16 – 17 століттях. Козацтво як соціальний інститут, його функції. Берестейська унія (1596 р.) та її соціальні наслідки. Соціальне значення діяльності К. Острозького. Братства як соціальний інститут в Україні кінця XVI–XVII століть, їх функції. Полемічна література. Соціальні питання в творчості М.

Смотрицького. І. Вишенський про соціальні проблеми України. Соціальні наслідки культурно-просвітницької діяльності П. Могили. Соціологічна проблематика в творах вихідців Києво-Могилянського колегіуму Л.Барановича, Ф.Прокоповича. Соціальна філософія Г. Сковороди. Соціальна проблематика в козацьких літописах: «Літопис Самовидця», «Літопис Г. Грабянки», «Літопис С. Величка», «Історія Русів». Конституція Пилипа Орлика.

Тема 3. Соціокультурні процеси кінця 18 - першої половини 19 століття

Причини та передумови виникнення національного руху та його вплив на розвиток української суспільної думки. «Енеїда» І. Котляревського та формування нової української літератури. Історичні, фольклористичні та етнографічні дослідження. Соціальне значення наукової та просвітницької діяльності «Руської трійки». Альманах «Русалка Дністровая». Роль Кирило-Мефодіївського братства у формуванні соціально-політичної та соціологічної думки в Україні. Соціальна проблематика в програмних документах братства, його політичні, соціальні та наукові цілі. Соціальна проблематика в праці М. Костомарова «Книга буття українського народу» (програма Кирило-Мефодієвського братства). Обґрунтування місії України в житті слов'янських народів. Особливості культурно-історичних процесів в Україні. Проект політичної організації слов'янських народів у прокламації «До братів українців» М. Костомарова. Творчість та соціальні ідеї П. Куліша. Значення творчості Т. Шевченка для розвитку наукової соціологічної думки та національної свідомості в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Формування української соціології у 2 половині 19 – 80-ті роки 20 століття

Тема 4. Соціологічні концепції другої половини 19 – початку 20 століття. Початок оформлення української соціології як самостійної науки

Історичні та соціокультурні передумови розвитку соціологічних ідей на українських землях у другій половині 19 століття. Специфіка формування української соціології як самостійної науки, вплив західних соціологічних теорій (позитивізм, марксизм тощо). Роль Женевського гуртка у розвитку української соціологічної думки (1878 – 1882 рр.). Політична соціологія М. Драгоманова. Соціологічні погляди С. Подолинського, Ф. Вовка. Соціологічна концепція М. М. Ковалевського. Його роль у процесі інституціоналізації соціології. Соціологічні аспекти праць українських філософів: П. Юркевич, В. Лесевич, О. Стронін. Зародження етносоціології в Україні. Етносоціологічні ідеї у творчості В. Антоновича. Теорія нації О. Потебні. Національна мова як фактор національної єдності. Соціологічні аспекти у дослідженнях українських економістів: М. Зібер, М. Туган-Барановський. Теоретичні витoki соціології права Б. Кістяківського.

Особливості пізнання соціальних явищ у роботах І. Я. Франка. Мета та предмет соціології, погляди на суспільство, ідеї федералізму.

Тема 5. Українська соціологія в еміграції

Характерні риси розвитку української соціології в еміграції у 1920 – 1930-х рр. Український соціологічний інститут М. Грушевського (1919 – 1924). Українські соціологічні студії в Чехословаччині. Заснування Українського інституту громадознавства М. Шаповала у Празі (1924) та його значення для розвитку української соціології. Соціологічна робота вчених-викладачів соціологічних кафедр Української господарської академії (Подєбради), Вищого педагогічного інституту ім. М. Драгоманова (Прага), Українського вільного університету (Прага). М. Ю. Шаповал як фундатор української соціології. Перший український підручник з соціології М. Шаповала «Загальна соціологія» (1929). Соціологічні погляди В. Старосольського. Творчість професора О. Бочковського. Соціологія державотворення та політична антропологія В. Липинського. Праця «Листи до братів-хліборобів». Соціологія права С. Дністрянського. Особливості розвитку українських соціологічних студій в еміграції після Другої світової війни.

Тема 6. Особливості розвитку української соціології в радянський період

Характерні риси та періодизація української соціології в радянський період. Особливості розвитку соціологічного знання у 1920-ті рр. Немарксистський та марксистський напрямки в соціологічній науці. Наступ марксизму на соціологію. Еміграція вітчизняних соціологів.

Інституалізація української радянської соціології. Розвиток української соціології в межах Всеукраїнської академії наук (ВУАН). Особливості функціонування структурних підрозділів ВУАН: соціально-економічний відділ з кафедрою соціології, Комісія ВУАН з вивчення соціального руху, кафедра соціальної політики, науково-дослідна кафедра історії України, Комісії історико-філологічного відділу ВУАН: культурно-історична та історичної писемності тощо. Соціологічне знання у Радянському Союзі у 1930-ті рр. Заборона соціології та ліквідація соціологічних студій. М. Грушевський та його місце у розвитку української соціології.

Відновлення конкретно-соціальних досліджень в Україні на початку 1960-х рр. Соціологічні лабораторії та відділи в навчальних і академічних закладах. Розвиток радянської соціології у 70-ті – першій половині 80-х рр. 20 століття. Початок «перебудови» та відродження соціології як самостійної науки у другій половині 1980-х рр. Утворення Інституту соціології АН України, Соціологічної асоціації України (1990 р.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Українська соціологія у 90-ті роки 20 – на початку 21 століття

Тема 7. Особливості розвитку вітчизняної соціології після здобуття Україною незалежності

Стан української соціології на початку 1990-х років. Організаційна структура соціології в Україні. Соціологічна асоціація України. Інститут соціології НАН України: історія створення, пріоритетні напрямки діяльності, структура. Провідні соціологічні дослідницькі центри у Україні. Київський міжнародний інститут соціології (КМІС). Центр соціальних та маркетингових досліджень SOCIS. Український інститут соціальних досліджень імені О.Яременка. Громадська організація «Центр «Соціальний моніторинг». Східноукраїнський Фонд соціальних досліджень. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. Соціологічна група «Рейтинг». Фонд «Демократичні ініціативи». Філіали закордонних соціологічних компаній: дослідницька компанія ГфК Юкрейн (GfK Ukraine); компанія ТОВ «Тейлор Нельсон Софрез Україна» (TNS в Україні). Основні напрямки вітчизняних соціологічних досліджень у період незалежності. Провідні українські соціологи сучасності.

Тема 8. Підготовка соціологічних кадрів в Україні

Розвиток соціологічної освіти після здобуття Україною незалежності. Особливості підготовки фахівців-соціологів, наукових та науково-педагогічних кадрів з соціології. Провідні навчальні заклади України з підготовки соціологів. Соціологічний факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Соціологічний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Кафедри соціології Дніпровського національного університету ім. О. Гончара (1991 р.), Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (1992 р.), Національного університету «Києво-Могилянська академія». Особливості підготовки фахівців за спеціальністю «Соціологія» в Маріупольському державному університеті. Наукові видання з питань соціології.

Тема 9. Сучасні проблеми та перспективи розвитку української соціологічної думки

Виклики, що стоять перед сучасною українською соціологією. Проблема фінансування соціологічних досліджень. Проблема суспільної недовіри як фактор розвитку сучасної вітчизняної соціології. Псевдосоціологи. Перспективи розвитку української соціології. Роль соціології в розбудові громадянського суспільства в Україні. Соціологія та пропаганда. Співпраця вітчизняних соціологів з західними соціологічними центрами та участь у міжнародних соціологічних дослідженнях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	л	інд	с.р.		л	с	л	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Протосоціологічна думка в Україні												
<i>Тема 1.</i> «Соціологічна думка в Україні» як навчальна дисципліна. Особливості становлення української соціології	12	2	2	-	-	8	15			-	-	13
<i>Тема 2.</i> Соціологічна проблематика у періоди Київській Русі та козацької доби	12	2	2	-	-	8	14	2	2	-	-	13
<i>Тема 3.</i> Соціокультурні процеси кінця 18 - першої половини 19 століття	12	2	2	-	-	8	14			-	-	13
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6	-	-	24	43	2	2	-	-	39
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Формування української соціології у 2 половині 19 – 80-ті роки 20 століття												
<i>Тема 4.</i> Соціологічні концепції другої половини 19 – початку 20 століття. Початок оформлення української соціології як самостійної науки	14	4	2	-	-	8	17	2	2	-	-	13
<i>Тема 5.</i> Українська соціологія в еміграції	12	2	2	-	-	8	15			-	-	13
<i>Тема 6.</i> Особливості розвитку української соціології в радянський період	12	2	2	-	-	8	15	2	2	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	38	8	8	-	-	24	47	4	4	-	-	39
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Українська соціологія у 90-ті роки 20 – на початку 21 століття												
<i>Тема 7.</i> Особливості розвитку вітчизняної соціології після здобуття Україною незалежності	12	2	2	-	-	8	17	2	2	-	-	13
<i>Тема 8.</i> Підготовка соціологічних кадрів в Україні	12	2	2	-	-	8	15			-	-	13
<i>Тема 9.</i> Сучасні проблеми та перспективи розвитку української соціологічної думки	14	2	4	-	-	8	15	2	2	-	-	13
Разом за змістовим модулем 3	38	6	6	-	-	24	47	4	4	-	-	39
ІНДЗ	8	-	-	-	8	-	13	-	-	-	13	-
Усього годин	120	20	20	-	8	72	150	10	10	-	13	117

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Проблеми становлення та періодизації української соціології	2	2
2.	Протосоціологічні ідеї в творчості Григорія Сковороди	2	
3.	Соціальна проблематика в працях членів Кирило-Мефодіївського братства	2	
4.	Роль Женевського гуртка в розвитку української соціологічної думки	2	2
5.	М. Грушевський та його внесок у розвиток української соціології.	2	2
6.	Особливості інституціоналізації української соціології в радянський період	2	2
7.	Соціологічна асоціація України	2	
8.	Соціологічні дослідницькі центри в Україні	2	
9.	Перспективи розвитку сучасної української соціології	4	2
Всього:		20	10

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне відділення	Заочне відділення
1.	Основні відмінності української соціології від західної	8	13
2.	Соціальні проблеми в козацьких літописах	8	13
3.	Розвиток національно-визвольної ідеології кінця 18 – початку 19 століття	8	13
4.	Соціальне значення досліджень народної творчості у І. Франка	8	13
5.	Діяльність Українського вільного університету (Прага)	8	13
6.	Передумови занепаду соціології у радянський період	8	13
7.	Місце Інституту соціології НАН України в розвитку української соціологічної думки	8	13
8.	Особливості створення та розвитку спеціальності «Соціологія» в МДУ	8	13
9.	Проблеми фінансування соціологічної науки	8	13
Всього:		72	117

Самостійна **робота над навчальним матеріалом** передбачає:

- опрацювання лекційного матеріалу при підготовці до семінарських занять;
- опрацювання теоретичних і практичних питань з навчальної дисципліни.

Мета самостійної роботи – опрацювати додаткову інформацію з теоретичних питань, розглянутих на лекціях, що дозволяє одержати додаткові знання у поєднанні з аудиторним навчанням.

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання, яке є невід’ємною формою набуття нових знань та навичок з курсу «Соціологічна думка в Україні» та вагомою частиною самостійної роботи студента над матеріалами курсу, передбачає складання аналітичних таблиць, написання есе, створення презентацій.

Контроль за виконанням завдань ІНДЗ здійснюється на індивідуальному занятті. Виконання студентом ІНДЗ є обов’язковою умовою оцінювання його успішності з освоєння курсу.

8. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Словесні і наочні використовуються під час лекцій та інструктажів, практичні при проведенні семінарських занять.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація.

Вивчення дисципліни передбачає виконання та демонстрацію індивідуальних письмових і усних завдань, консультації, підготовку повідомлень.

9. Критерії оцінювання

Основними критеріями оцінювання участі студента у *семінарському занятті* є:

- змістовність інформації;
- чіткість та логічність думки доповідача;
- мовленнєва грамотність;
- доцільність, продуманість та охайність записів конспекту;
- підготовка повідомлень за питаннями семінарського заняття;
- одноразове суттєве доповнення;
- багаторазове суттєве доповнення.

Виступ на семінарі передбачає вільне володіння темою і може бути оцінений від 1 до 3 балів.

До критеріїв оцінювання *індивідуального навчально-дослідного завдання* відносяться:

- повнота та змістовність інформації, відображеній в тестах,
- коректність формулювань, логічність;
- володіння матеріалом;
- творчий підхід.

Максимально індивідуальне навчально-дослідне завдання може бути оцінене в 13 балів.

10. Засоби оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на мету перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття. Застосовуються наступні види контролю: тестування, виконання контрольних робіт, усне опитування під час занять.

Підсумкове тестування проводиться наприкінці курсу за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь в процесі вивчення дисципліни.

Відпрацювання пропущених лекцій, семінарських занять здійснюється в індивідуальному порядку.

Методи контролю: усні відповіді на семінарських заняттях, оцінка за індивідуальне завдання, перевірка виконання самостійної роботи шляхом співбесіди, складання екзамену.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань та умінь студентів відбувається за наступним розподілом:

Поточне тестування та самостійна робота									ІНДЗ	МКР	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1 (семінари)			Змістовий модуль № 2 (семінари)			Змістовий модуль № 3 (семінари)						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9				
3	3	3	3	3	3	3	3	3				
9			9			9			13	10	50	100

T1, T2 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою (для екзамену)
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре

74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

До методичного забезпечення курсу входять опорні конспекти лекцій, підручники та навчальні посібники, монографії, наукові статті, нормативно-правові акти, методичні рекомендації. Під час опанування дисципліни «Соціологічна думка в Україні» використовуються персональні комп'ютери, ноутбуки, мультимедійний проектор. Студенти для підготовки до семінарських занять та індивідуального навчально-дослідного завдання використовують мережу Інтернет, програмне забезпечення MS «Office».

13. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Жоль К. К. Соціологія : навчальний посібник. К. : Либідь, 2005. 440 с.
2. З історії української соціологічної думки / В. Піча, Т. Черниш, Л. Кондратик. Львів : 1995. 64 с.
3. Історія української соціології : навчальний посібник / за заг. ред. Батаєвої К., Бурлачука В., Степаненка В. К. : Видавничий дім «Кондор», 2018. 392 с.
4. Кондратик Л. Й. Історія соціології України в іменах. Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 1996. 106 с.
5. Мусієздов О.О. Історія української соціології: навчально-методичний посібник. Харків : Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, 2004. 117 с.
6. Оссовський В. Л. Соціологія громадської думки : навч. посіб. Київ : Фоліант: Стилос, 2005. 186 с.
7. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2004. 480 с.
8. Соціологічна думка України : навч. посіб. / М. В. Захарченко та ін. К. : Заповіт, 1996. 424 с.
9. Соціологія : навч. посіб. / ред. С.О. Макеєва. 4-е вид., перероб. та допов. Київ : Знання, 2008. 566 с.
10. Соціологія : навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ / Б.В. Слющинський, П.М. Іванов. Маріуполь : ПДТУ, 2011. 148 с.

11. Соціологія : підручник / за ред. В. М. Пічі. 4-те вид., випр. Львів : Магнолія 2006, 2008. 278 с.
12. Соціологія. Загальний курс : підручник / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. Київ : Каравела, 2004. 456 с.
13. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій : підручник / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков, Ю.І. Яковенко. К. : Каравела, 2008. 544 с.
14. Соціологія: практикум. Модульний варіант : навчальний посібник / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, С.Ж. Везезомська. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 272 с.
15. Соціологія: терміни, поняття, персоналії : навчальний словник-довідник / ред. В. М. Піча. К. : Каравела, 2002. 480 с.
16. Танчин І. З. Соціологія : навчальний посібник. 3-є вид., випр. та доп. К. : Знання, 2008. 351 с.
17. Черниш Н. Й. Соціологія : підручник за рейтингово-модульною системою навчання. 5-є вид., перероб. і допов. Київ : Знання, 2009. 468 с.
18. Юрій М. Ф. Соціологія : підручник. Київ : Кондор, 2009. 288 с.

Допоміжні

1. Витанович І. Українська соціографія й соціологія // Енциклопедія українознавства / Інст-т укр. археографії НАН України. К. : 1995. Т. 3. С. 1131 - 1135.
2. Віднянський С.В. Культурно-освітня і наукова діяльність української еміграції в Чехословаччині: Український вільний університет (1921-1945). К. : Ін-т історії України НАН України, 1994.
3. Головаха Е.И., Панина Н.В. Потенциал протеста украинского общества // Социологические исследования. 1999. № 10. С. 31 - 40.
4. Головаха Є., Паніна Н. Соціальні зміни в Україні: пострадянська деінституціоналізація і особливості становлення нових соціальних інститутів // Політична думка. 2001. № 4. С. 3 - 24.
5. Головаха Є.І. Суспільство, що трансформується. Досвід соціального моніторингу. К. : Стилос, 1997.
6. Грушевський М. Початки громадянства: генетична соціологія. Б.Москва: 1921.
7. Захарченко М. В. Особливості формування, розвитку та досліджень історії соціологічної думки в Україні // Соціологічна думка України : навч. посіб. К. : Заповіт, 1996. С. 10 - 33.
8. Захарченко М.В., Бурлачук В.Ф., Молчанов М.О. Соціологічна думка України. К.: Заповіт, 1996.
9. Злобіна О. Особистість як суб'єкт соціальних змін. К. : Інститут соціології НАН України, 2004. 400 с.

10. Кондратик Л. Й. Проблема періодизації історії української соціологічної думки // Соціологічні студії. 2012. № 1. С. 39 - 44. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/socst_2012_1_9
11. Резнік В., Резнік О. Українська соціологія після 1991 року // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2004. №3. С. 22 - 46.
12. Резнік В.С. Легітимація приватної власності як концепт соціологічної теорії. К. : Інститут соціології НАН України, 2010.
13. Рибщун О. Українська академічна соціологія на рубежі 60-70-х рр. ХХ ст.: початки інституціонального процесу // Соціальні виміри суспільства: Зб. наук. праць. Вип. 11. К. : Інститут соціології НАН України, 2008. С. 106 - 116.
14. Рибщун О. Формування передумов української академічної соціології за радянської доби // Соціальні виміри суспільства: Зб. наук. праць. Вип. 10. К.: Інститут соціології НАН України, 2007. С. 63 - 76.
15. Рибщун О.В. Українська соціологічна асоціація: радянський період діяльності // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Зб. наук. праць: У 2 т. Т.1. Харків: ВЦ ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2006. С. 341 - 351.
16. Ручка А.О., Танчер В.В. Курс історії теоретичної соціології. К.: Наукова думка, 1995.
17. Степаненко В. Українська соціологія: суспільно-історичний та ідеологічний аспект розвитку // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2009. №2. С.23 - 46.
18. Степаненко В., Рибщун О. Українська соціологія: суспільно-історичний та ідеологічний контексти // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2009. № 2. С. 23 - 46.
19. Танчер В. Соціологічна думка України на тлі світової соціології // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 1998. № 1 - 2. С. 18 - 26.
20. Тарасенко В.І. Пізнавальні технології в українській соціології // Проблеми розвитку соціологічної теорії : Наукові доповіді і повідомлення Всеукраїнської соціологічної конференції. К., 2001. С. 19 - 25.
21. Характерні риси сучасної української соціології : моніторингові проекти (зародження, становлення, утвердження) // Збірник наукових праць "Політологічні студії". 2011. Вип. 2. С. 240 - 250. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/38817>
22. Чурилов М.М. Вибірка в соціологічному дослідженні // Соціологія : навч. посібн. / За ред. С.О.Макеєва. 4-е вид., перероб. і доп. К. : «Знання», КОО, 2008. С.463–483.
23. Шаповал М. Загальна соціологія. К.: Український центр духовної культури, 1996. 368 с.

- 24.Шульга М. Українська соціологія у пошуках самоідентичності // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2000. № 2. С. 170 - 177.
- 25.Яремчук С. Соціологічна освіта в Україні: шляхи становлення та перспективи розвитку // Історичний досвід, стан та перспективи підготовки педагогічних і соціально-педагогічних кадрів до роботи з різними соціальними групами: Матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (Чернівці, 3-5 листопада 2011 р.). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. С. 516 - 520.

Інформаційні ресурси

1. Інститут соціології Національної академії наук України. URL : <http://i-soc.com.ua/>